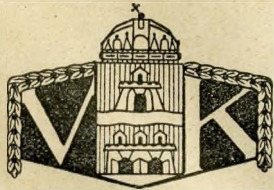

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: *A főváros és a villamos vasutak*

Forrás: .....

Magyar Hírlap

Bur
(Hely)

1922. 4. 1.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

385.85

Hely

Idő

"1922"

Személy

Helyszá

Közp

A főváros és a villamos vasutak.

Az átvétel nevezetgei. — Miért nem vezetheti saját kezelésben a főváros a vasutakat? — Nem történt új kocsimegrendelés.

— A Magyar Hírlap tudósítójától. —

Veszedelemes közelségben van már 1923. évi január elseje, amikor a fővárosnak a közuti és a városi villamosvasutakat át kellene vennie. A Magyar Hírlap már több ízben rámutatott arra, hogy az ideiglenes gazdálkodás olyan állapotokat teremtet az említett vasutaknál, hogy azok átvétele, illetőleg az átvétel továbbvitele a fővárosra nézve teljes képtelenség. Mindenekelőtt előtérbe lép a kérdés, vajjon a vasutak átvétele simán fog-e végbemenni és az átvett vasutakat miképpen használhatja a főváros. Alig hihető, hogy az átvétel akadály nélkül fog megtörténni. A felszámoló bizottság a sok technikai nehézség miatt aligha tudja a közuti és a városi vasut vasongyárát, a Bur, Földalatti és a Szentlőrinci vasutaktól különválasztani, már pedig a Bur és a Földalatti vasutakra még igen soká lesz a fővárosnak megváltási joga, a helyi érdekű jellegű Szentlőrinci vasutra pedig csak az állam a megváltási jog.

Ilyen körülmények között előreláthatóan egyesítetten maradnak a vasutak és nem maradna más megoldás, mint hogy a főváros egyezség útján mind az öt vasutat átvegye. Értesü-

lésünk szerint azonban, a Szentlőrinci vasut átengedéséért az állam ezt kívánja, hogy a főváros vállalja át az egyesített kezelés alatt keletkezett óriási deficitet. Ezt a feltételt azonban a főváros már csak azért sem fogadhatná el, mert a Városi villamos vasuti részvénytöbbségből folyólag a főváros a Szentlőrinci vasutnak már egy is tulajdonosa.

Azonban, feltéve hogy a főváros az összes vasutakat, vagy csak a Közuti és a Városi 1923. január 1-én a légelőnyösebb feltételek mellett megkapja, a legnagyobb aggodalommal nézhetjük a fővárosnak amugy is megrendült háztartása szempontjából azt az eshetőséget, hogy a főváros saját kezelésébe fogja venni a vasutüzletet.

Maga a vasutüzlet sohasem volt jól jövedelmező és csak az egyéb üzletekkel, főleg pedig a telekpolitikával szerezte a Közuti százmilliókat érő tartalékvasutonát, amelyet ingatlanokba és helyi érdekű vasutakba fektetett be. Elképzelhető, hogy az a vasut, amely a kitűnő vezetési dacról a békevilágban is csak öt-hat százalékot jövedelmezett, mit fog jövedelmezni a főváros saját kezelésében, a mai helyes gazdasági viszonyok között. Mint tudjuk, a jelenlegi kezelés a sokszoros súlyos tarifaemelés dacára is óriási deficitet mutat, pedig az egyesítés óta nagyobb új beruházás nem létesült, új vonalakat nem nyitottak, új kocsiakat nem vettek és csupán a legszükségesebb javításokra szorítottak.

Tulzás nélkül állíthatjuk tehát, hogy a fővárost végzetes pénzügyi katasztrófa éri, ha saját kezelésében fogja venni a vasutüzletet. Elsősorban a személyzeti kérdések miatt, másodsorban pedig azért, mert a főváros a vasutakat nem kezelheti üzleti alapon.

A villamos vasuti személyzet ugyanis a főváros közigazgatási, tanügyi és üzemi hivatalnokaival és alkalmazottjaival szemben lényegesen nagyobb illetményeket élvez, ami természetesen még nem jelenti azt, hogy a villamos személyzet meg is tud élni az illetményekből. Ha csak azt vesszük, hogy a főváros a mintegy harmincezer főnyi állandó alkalmazottja illetményeit a vasuti személyzetéhez képest csak arányosítani lesz kénytelen, úgy ezen a címen körülbelül 600 millió korona évi többletkiadás fog jelentkezni, ami annyit jelent, hogy emelni kell újra az adókat, a gáz és

villanyárakat, a vízdíjat, a fürdődíjakat és minden közszolgáltatásnak a díját, ami természetesen megint csak a közönség megnyomorítását okozná, minthogy egy általános drágulás előidézője volna.

A nehezen megoldható kérdések közé tartozik a villamos vasutak személyzetének nyugdíjkérdése is. Erre megfelelő nyugdíjalapot a főváros nem fog kapni, ellenben a vasuti személyzetnek egy jelentékeny része már husz-harminc évi szolgálattal bír, tömeges nyugdíjazások is várhatók, ami természetesen óriási terhet jelent a

mai magas illetmények figyelembe vétele mellett. Nem csökkentheti a főváros a vasuti személyzet létszámát, mert kötelezi a vasuti pragmatika, amely szerint csak fegyelmi vétség esetén van elbocsátásnak, vagy nyugdíjazásnak helye. Minthogy a főváros nem kezelheti üzleti alapon a vasutakat, kénytelen lesz a mainál lényegesen nagyobb kedvezményeket adni és nem térhet ki az elől sem, hogy közérdekből vagy egyéb okokból nem jövedelmező új vonalakat építsen, holt erre tőkéje nincsen.

A főváros vezetősége tehát kétségtelentül nehéz kérdés megoldása előtt áll és messze kiható anyagi és erkölcsi felelősség terhelné, ha a villamosvasutak átvételénél nem kizáróan a fővárosnak jól felfogott pénzügyi és a nagyközönség szociális érdeke vezélné. A főváros bizottságaiban már kifejezésre jutottak az átvétellel kapcsolatos aggályok és az illetékes ténnyezőknek a legalaposabb megfontolás tárgyává kell tenniük azt a komoly gazdasági és pénzügyi tekintélyek részéről vallott felfogást, hogy a mai viszonyok között egyedül a vasutak herbeadása vagy részvénytársasági alapon való megszervezése látszik pénzügyileg biztosabbnak.

A főváros közlekedési ügyosztályában természetesen folynak az előkészületek a vasutak átvételére nézve. Egyes híradások szerint az átvételre vonatkozó munkálatok már oly előrehaladott állapotban vannak, hogy a tanács száz darab villamos vasuti kocsi megrendelt. A lapjelentés meg is

nevezi a gyárat, ahol ezeket a kocsikat megrendelték. A városházán azonban erről a megrendelésről semmit sem tudnak. Mindössze annyi igaz, hogy a kereskedelemügyi minisztériumban legutóbb tartott ankéton megállapították, hogy a villamosok túlzus-faltságán csak a kocsipark szaporításával lehet segíteni, elsősorban pedig legalább száz darab új pótkocsit kellene beállítani. A főváros képviselői ezt tudomásul vették és előterjesztést tesznek a közgyűlésnek, hogy az átvétel keretében erről is kell majd gondoskodni.